

Zárójelentés
NN 821307 "Magyarország és a pápaság (13–20 sz.) – Intézménytörténeti részanalízisek"
Kutatási programról (2011–2014)

Az első kutatási év (2011) során a magyar–római kapcsolatrendszer kulcsintézménye: a bíboros protektorátus működése feldolgozásának előtanulmányaiként a 15–16. századi teljes magyar vonatkozású konzisztoriális iratanyag feltárását, kiadását és részleges elemzését terveztük. A nagy fontosságú projektet, az egész OTKA-kutatás eredményességére nézve meghatározó kutatást a résztvevőkkel maradéktalanul elvégeztük.

A teljesség igényével átvizsgált, illetve visszaellenőrzött fontosabb levéltári fondok a következők voltak: Archivio Segreto Vaticano (ASV), Archivio Concistoriale: Acta Vicecancellarii, vol. 1–14. Acta Camerarii, vol. 1–14; Acta Congregationis Consistorialis, vol. 1–4; Concistori (Atti Concistoriali/Propositiones), vol. 1–9; Miscellanea, Arm. XII–XIII és XV, 1409 és 1605 között cca. 25 vol.; Archivio Aldobrandini (Frascati), Documenti Storici; Österreichisches Staatsarchiv (ÖStA), Haus-, Hof-, und Staatsarchiv (HHStA), Allgemeine Akten, Ungarische Akten 1605-ig (Fz. 1Österreichisches Staatsarchiv140, Fazekas István kéziratosa inventáriuma segítségével).

A pályázati munkában résztvevők team-munkájának köszönhetően megszületett, vonatkozó eredményeket könyv formájában közzétettük. Az OTKA-projektszám a 4., ún. copyright oldalon található. A forráskiadvány adatai a következők:

Consistorialia Documenta Pontificia de Regnis Sacrae Coronae Hungariae 1426–1605 (Collectanea Vaticana Hungariae I/7), kiad. TUSOR PÉTER–NEMES GÁBOR, Budapest–Róma 2011 (LXVIII + 304 p.)

Pázmány Péter konzisztoriális dokumentumaiból kiindulva, kéz ízen is pótlólagos vatikáni, valamint firenzei és bécsi levéltári kutatásokat végezve sikerült egy nagyobb szabású monográfia alapjait megvetni, amely az érseki kinevezés problémakörének teljességét vizsgálja. Alapvető elkészülte a 2. kutatási évben valósult meg, korrigálása folyamatban. Felépítését a 2. kutatási év részjelentése tartalmazza.

Az első év során külön gondot fordítottunk a 20. századi vizsgálatok alapozására, előkészítésére a pápai–magyar kapcsolatok vonatkozásában. Közreműködő hallgatók bevonásával térképeztük fel hazai egyházi és világi levéltárak állagaiban a vonatkozó forrásokat. E téren növeltük nemzetközi együttműködésünk körét Prof. Dr. Emilia Hrabovecen keresztül a Történettudományok Pápai Bizottságával létesített munkakapcsolat keretében. A terület részfelelőse a projekten belül Tóth Krisztina.

A 20. századra, illetve részben korábbi korszakokra vonatkozó rész kutatások olyan eredményesek lettek, hogy a 2. kutatási évben az első eredmények közreadását nem szétszórva folyóiratokban, hanem külön kötetben terveztük a vizsgálataink publikációjának fő fórumát képező, saját, specifikus sorozatban (Vö. CVH I/8). A nemzetközi partnerrel, Prof. Dr. Matteo Sanfilippóval folyamatos munkakapcsolatban álltunk. Megkezdtük az eredményeinket bemutató 2013. évi közös konferencia előkészítő munkálatait. Kutatási eredményeinket az első kutatási évben három konferencián ismertettük. Tusor Péter augusztusban Kolozsváron a nemzetközi hungarológiai kongresszuson, Tóth Krisztina október folyamán Szombathelyen és Kalocsán két püspökről: Mikes Jánosról és Grósz Józsefről adott elő vatikáni kutatások alapján.

2. munkaév.

Részletes pályázati munkatervben a 2012-es, 2. munkaév schemája így hangzott:

„A második év (2012) folyamán adjuk közre Pázmány utódainak konzisztoriális iratait biográfiai központú elemzésekkel, majd vonatkozó kutatásaink lezárásaként két nagyobb lélegzetű (3-4 íves), német és olasz nyelvű szaktanulmányban összegezzük a Habsburg-dinasztiának a bíborosi kinevezésekre gyakorolt befolyását és ennek keretében a kapcsolatrendszer legfelső szintjének sajátos problémáit, mechanizmusait; illetve áttekintjük a protektorátus mellett funkcionáló másik központi intézmény, a római magyar agenzia működését a korai újkorban. A feltárással kerülő fontosabb levéltári fondok: ASV Archivio Concistoriale, Processi Canonici, vol. 20. 30. 65; Archivio della Nunziatura in Vienna, n. 26. 46. 48. 57. 64. 95. 152 – Archivio di Stato Roma, Archivio Giustininani, bust. 90. 92. 94. 95; Archivio Sforza Cesarini, Parte I, Corrispondenza, bust. 232ss – ÖStA HHStA, Hofkorrespondenz, Fz. 7–14; Diplomatische Korrespondenz, Fz. 49–63; Varia, Fz. 5–11.”

Az elért eredmények ismertetése. A munkatervben tételesen részletezett római és bécsi levéltári anyagok feltárása és feldolgozása megtörtént: az eredményeket tartalmazó kézirat gyakorlatilag lezárásra került, egyedül kisebb korrekciók, adategyeztetések hiányoznak. A kézirat rendelkezésre áll. A kutatási eredmények többségével ellentétben megjelentetésére a pályázati futamidő lezárulta után került sor, 2016 folyamán. Pázmány konzisztoriális iratainak az előző évben eredetileg szűkre szabottra tervezett vizsgálatát monografikus formában végeztem el – vö. előző évi zárójelentést –, és a munkát doktori műként benyújtottam az MTA-hoz. Sikeres védésére 2014. májusában került sor. Disszertáció formájában online már most hozzáférhető a REAL-on (<http://real-d.mtak.hu/623/>), könyvbeli megjelenése 2015/2016 fordulóján esedékes – MTA forrás bevonásával –, a kiadási munkálatok folyamatban.

Ugyancsak elkészült a Habsburg-dinasztiának a bíborosi kinevezésekre gyakorolt befolyásának, és ennek keretében a kapcsolatrendszer legfelső szintje sajátos problémáinak, mechanizmusainak elemzése. A német nyelvre fordított, mintegy két íves tanulmányt a Römische Historische Mitteilungen (a római Osztrák

Történeti Intézet rangos szakfolyóirata) közlésre elfogadta, publikálására a 2013-as évfolyamban került sor. A római magyar agenzia 17. századi működésének olasz nyelvű elemzése nemcsak elkészült, hanem tördelt korrektúrájának ellenőrzése is megtörtént. A szaktanulmány a római Német Történeti Intézet periodikuma (Quellen und Forschungen aus Italienischen Archiven und Bibliotheken) 2012-es számában látott napvilágot 2013 tavaszán. A római magyar agenzia 16. századi történetét a magyar királyi főkegyúri jog történetéről írt angol nyelvű kismonográfiám keretében tárgyaltam (CVh II/4, Budapest 2012). Utóbbi mű OTKA-programomban nem szerepelt nevesítve, ugyanakkor az 1. év konzisztoriális eredményeinek szerves továbbfejlesztéséről van szó.

Munkatervem kiteljesítését nagyban segítette, hogy 2012. júliusától nemcsak a PPKE, hanem az MTA is a kutatások intézményi háttéréül szolgál, és vizsgálataink így egy szélesebb: historiográfiai, a 20. századi kutatásokat szisztematikusan kiteljesítő, továbbá nemcsak a magyar vonatkozásokra összpontosító pápaságtörténeti, illetve bécsi dimenziókat is felölelő projektláncolatba illeszkednek. Ennek keretében kerülnek továbbfejlesztésre a már elért OTKA-eredmények, illetve további felhasználásra az elmúlt két évben feltárt források. A CVh II/4-es kötete, és tulajdonképpen a CVh I/8-as kötete ennek példája. Következésképp az OTKA projektszám az eredetileg tervezettnél jóval több publikáción került és kerül feltüntetésre.

Ugyanide kapcsolódik, hogy a viterbói CESPoM kutatóközponttal (nemzetközi együttműködési partner) 2014-re tervezett közös konferencia egy sokkal nagyobb szabású nemzetközi Workshop keretében már 2013-ban megrendezésre került. Kihasználjuk ti. Bakócz konklávébéli szereplésének 500. évfordulójának alkalmát. Meg kell még jegyezni, hogy az elmondottakon túl már ebben a projektévben komoly előkészületek folytak úgy az én részemről, mint a programban résztvevő kollégák részéről az újonnan megnyitott vatikáni diplomáciai fondok inventarializálása, a Galla-féle pálos kézirat sajtó alá rendezése, illetve a Camera Apostolica magyar vonatkozású anyagának feldolgozása terén.

További változás, hogy Antal Beatrix magánéleti okok miatt kiválása miatt az 18. századi kutatások (Eger, Eszterházy) folytatását két MA hallgatóra bízta, és ezek a program ideje alatt nem jutottak túl az alapfeltárási szakaszon. Az eddig elért eredményeket ugyanakkor konferencia-előadás keretében magam ismertettem. (Ld. az alábbi listát.). E kutatási feladatunkat időközben az egri Esterházy Károly Kutatócsoport megalakulása (remélhetőleg) kiváltotta.

Bátorkodom kijelenteni, hogy az 1. és 2. év eredményei messzemenően teljesítették a célkitűzéseket és kiválóan megalapozták a sikeres folytatást. Mindennek legmeggyőzőbb bizonyítéka a közlésre leadott – összes tételében itt nem részletezett – publikációkon túl e nemzetközi együttműködési OTKA program keretében és projektszámának feltüntetésével már meg is jelent közlemények minősége és száma. Ezeket lásd a projektbezsámolóhoz mellékelve, illetve Türos Péter, Tóth Krisztina, valamint részben Fedeles Tamás, Nemes Gábor MTMT-feltöltéseit, s Rétfalvi Balázs publikációit.

Az OTKA kutatások témakörében, résztémakörökben tartott konferencia előadások:

Türos Péter, La Santa Sede e l'Ungheria durante il pontificato di Innocenzo XI, INNOCENZO XI ODESCALCHI (1611–1689) nel quarto centenario della nascita convegno internazionale, Roma 23–25 febbraio 2012 (Istituto della Enciclopedia Italiana; Istituto Storico Austriaco a Roma; Accademia d'Ungheria in Roma) (24. febr.)

Türos Péter, Problems and possibilities of Catholic Confessionalisation in Upper-Hungary around 1640, Kirche als Kulturträger. Die Rolle der Kirchen im Kulturtransfer des mittleren und östlichen Europa. Wissenschaftliches Kolloquium, Piliscsaba, 2012. május 10–11. Abteilung für Geschichte der Frühen Neuzeit, Institut für Geschichtswissenschaft an der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität (Bonn), Péter Pázmány Katholische Universität, Institut für Geschichte (máj. 10.)

Türos Péter, Eszterházy Károly és a Szentszék, Konferencia Eszterházy Károly Egerbe érkezésének 250. évfordulója emlékezetére 2012. október 25–26. (Eszterházy Károly Főiskola; Egri Főegyházmegye; Heves Megyei Kormányhivatal) (okt. 25.)

Türos Péter, Az 1648. évi nemzeti zsinat. Válság és leszámolás a hierarchia soraiban?, Katolikus zsinatok és nagygyűlések Magyarországon a 16–20. században, Pécs 2006 december 6–7. (Pécsi Hittudományi Főiskola) (dec. 6.)

Tóth Krisztina, „The Formation of the Apostolic Administration Trnava from the Prospective of János Csernoch in the light of Vatican documents”, Konferencia „90 rokov Trnavskej arcidiecézy“. Der Weg zur Entstehung des Erzbistums Trnava, zum 90. Jahrestag der Gründung der Apostolischen Administration Trnava), 2012. május 10. Nagyszombat (Trnava, Szlovákia)

Tóth Krisztina, „Documents of the Hungarian Council Fathers in Hungarian archives – lessons and perspectives of a teamwork”, Il Concilio Ecumenico Vaticano II alla luce degli archivi dei Padri Conciliari, 2012. október 4. Róma

3. év

A 3. kutatási évnek kutatási programja így hangzott:

A harmadik kutatási év (2013) jelenti a régebbi vatikáni kutatási eredmények ellenőrzésének, rendszerezésének, updating-jének és kiadásra történő előkészítésének időszakát. Lukcsics József középkori apostoli kamarai, valamint Galla Ferenc pálos missziókra vonatkozó római adatainak és elemzésének

hasznosítása a projekt központi, széles kutatói összefogást igénylő és biztosító része. A missziótörténeti aspektust az ún. *Missio Segnenaria* forrásainak feltárása, publikálása bővíti. Ugyanekkora kell befejeződniük a kora újkori súlypontosítású projekt kitekintésének modernebb korok irányába. A 18. századi magyarországi epizkopátus itáliai kapcsolatrendszerének monografikus feldolgozása (Eszterházy Károly egri püspök középpontba állításával); illetve a két világháború közötti vatikáni diplomáciai anyag – nemrégiben a kutatás számára megnyitott – fondjainak tanulmányozása, átfogó inventarializálása és részleges elemzése a komparatív vizsgálatok lehetőségének megteremtésén túl már a jövő évtized római magyar történeti kutatásainak fő irányát alapozzák meg. A vizsgálatra kerülő fontosabb levéltári állagok: ASV Camera Apostolica: *Annatae, Annatae et Quindennia, Colectoriae, Introitus et Exitus, Libri Quiantiarum, Obligationes et Solutiones, Obligationes Particulares, Obligationibus pro Communibus Servitiis* (a Lukács-kézirat ellenőrzése); *Archivio della Nunziatura in Budapest; Segretaria di Stato, Seconda sezione (Aff. Ord. Straord.)*; periodo IV: 1922–1939 – *Archivio Storico della Sacra Congregazione per l'Evangelizzazione dei Popoli o de Propaganda Fide: Scritture Originali riferite nelle Congregazioni Generali; Scritture, Congregazioni Particolari, Acta* (a Galla-kézirat ellenőrzése) – *Archivum Romanum Societatis Iesu, Austr. vol. 11. 12. 142. 172. 173. 179. 187. 229* – Egri Érseki Levéltár, Eszterházy pk. iratanyaga.

A kutatási program leírásából is kitetszik, hogy 2013 legfontosabb célkitűzése a Camera Apostolica magyar vonatkozású forrásainak feltárása volt. A vatikáni gyűjtemények meghatározó középkori irategyüttesei (supplicatiók, bullák, brévék, konzisztoriális, valamint kamarai iratok) közül ezen OTKA program keretében a Consistorialia után már a második kerül átfogó és szinte teljemen mondható lezárására. A munka ilyen rövid terminus alatt történő megvalósításának *conditio sine qua nonja* korábbi kutatások kéziratos eredményeinek hasznosítása volt. A munka során Lukács József alapos és megbízható gyűjtését dolgoztuk fel team-munka keretében (mellettem Fedeles Tamás, Nemes Gábor, Kiss Gergely, Koltai András, Kalotai Noémi, Matus Zsanett). Az anyag digitalizálását követően a problémás helyeket az eredeti dokumentumokkal összevetve ellenőriztük, javítottuk, az időközben megváltozott levéltári jelzeteket átvezettük, pontosítottuk a könnyebb visszakereshetőség kedvéért. Az elsődlegesen a középkori hazai egyházi archontológiát érdemlében gazdagító dokumentumokat fejregesztákkal, bőségesen adatolt jegyzetapparátussal, valamint adatolt névmutatóval, magyar és angol kíséző tanulmánnyal láttuk el. Az elvégzett munka és az eredmény dimenzióit jelzi, hogy kéziratos terjedelme szokásos disszertáció-formátumban – a bevezető és az index nélkül – 1079 oldalt tesz ki, a lábjegyzet-hivatkozások száma 4039 db. (A pontos kötet oldalszámokat ld. a mellékelt feltöltésben.) Historiográfiai és aktuális tudományos jelentősége, volumene miatt az alapkutatásilag lezárt kéziratos aprólékos filológiai munkával könyvé formáltuk, és még 2014 folyamán megjelentettük, terjedelme miatt két kötetben: *Cameralia Documenta Pontificia de Regnis Sacrae Coronae Hungariae. I: Obligationes, Solutiones. II: Visitationes, Quindennia, Rationes, Annatae, Obl. part., Legationes, Varia, Taxae* (*Collectanea Vaticana Hungariae vol I/9–10*). Megjegyzem, hogy az előre látottnál sokkal összetettebb és értékeesebb munka elvégzésére és megjelentetésére jelentős mértékben kellett külső MTA-forrást bevonnunk.

Hasonlóan eredményesnek mondható Galla Ferenc pálos kéziratainak feldolgozása. A mű digitalizálása, a jórészt hiányzó jegyzetapparátus pótlása hazai és római anyag alapján megtörtént, a kötet (CVH I/11) tördelése is elkészült 2015 elejére. Megjelentetése – MTA forrás bevonásával – 2015 májusára várható. A munkát Fazekas István senior-kutató végezte, az utófilológiai, szerkesztési munkálatokat jómagam. Fazekas István elvégezte a *Missio Segnenaria* forrásainak összegyűjtését is.

Szintén központi szerepet kapott aktuális kutatásaink során a 2. világháború közötti, újonnan megnyitott ASV dipomáciai anyag átfogó feltérképezése és inventarializálása. Felelőse Tóth Krisztina tudományos segédmunkatárs. A feltárt anyag időközben részben hasznosításra is került, kerül, leginkább egyházmegyetörténeti összefüggésben, amint Tóth Krisztina (és részben Rétfalvi Balázs) publikációi mutatják (ld. a feltöltéseket, illetve a jelentés végén a megjelenés előtt álló publikációk listáját).

A pápai Államtitkárság, Államközi Kapcsolatok Részlege Történeti Levéltárában, illetve a Vatikáni Titkos Levéltárban elvégzett kutatás részletei:

A) Az átnézett forrásanyagok tételes jegyzéke az inv. kapcsán az előbbi levéltárban:

1. S.RR.SS. AA.EE.SS., Periodo IV, Ungheria, pos. 1–80.
2. S.RR.SS. AA.EE.SS., Periodo IV, Romania, pos. 7, 14, 15, 17, 19, 22, 24, 29–30, 36, 38–40, 45–46, 48–50, 57, 62–63, 65, 68–69, 71–72, 76–78, 82–84, 92, 98–101, 103–105, 108, 111.
3. S.RR.SS. AA.EE.SS., Periodo IV, Cecoslovacchia, pos. 1–2, 6–8, 10–11, 13, 15, 24, 25bis–27, 30, 40, 42, 46–60, 64, 68, 71, 73–74, 80–81, 84, I. 97 (1), 97 (2), 97 (3), 97 (5), 97 (6), 100, 106, 110–113, 117, 119, 121–125, 128–129, 133–134, 143–145, 147.
4. S.RR.SS. AA.EE.SS., Periodo IV, Jugoslavia, pos. 1–4, 27–30, 32, 45, 48–49, 79–82, 106–111.
5. S.RR.SS. Rapp. Sess., 1922–1939 – *Indice áttekintése*

Az indexek alapján az összes fasciculust részleteibe menően tanulmányoztuk, de közülük csak azokat vizsgáltuk, amelyek biztosan tartalmaztak magyar vonatkozást.

B) Az átnézett forrásanyagok tételes jegyzéke az inv. kapcsán utóbbi levéltárban:

1. ASV, Arch. Nunz. Ungheria, 1–58. busta, 2. ASV, Arch. Nunz. Romania – index alapján. 3. ASV, Segr. di Stato, Ungheria, Romania, Cecloslovacchia, Jugoslavia, Austria, 1922–1939 – év, fasciculus, rubrica, protocollum rendszerű (ezeket egyenként egyeztetni kell), az Államtitkárság II. szekciójának anyaga található benne, leggyakoribb források a kitüntetések adományozásával, pápai audiencia kérésével

kapcsolatos dokumentumok. Rendszer: 1936-ig év, rubr, fasc, 1936-tól év, rubr. A mennyiség miatt mindet kikérni nem érdemes, indicéket, illetve a mutatókönyvek vonatkozó részeit néztük át. Az egyeztetéshez rendelkezésre álló segédanyag nem mindig megbízható.

Még átnézendő: ASV, Arch. Nunz. Romania, Jugoslavia, Cecoslovacchia, Austria.

C) Eredmények címszavakban:

Hogyan látta a szentszéki diplomácia, nuncius a magyar belpolitikát; egyháziak politizálása – a Szentszék véleménye; legitimizmus kérdéséhez, püspökkinevezésekhez, főkegyúri jog kérdéséhez, katolikus–protestáns viszonyhoz számos adalék; Trianon következményei: egyházkormányzati, egyházjogi, vagyoni kérdések, etc.; az utódállamok nemzetiségi politikája, bel-és egyházpolitikája; az egyházmegye történettel foglalkozóknak bőséges anyag; jubileumi ünnepek; Actio Catholica; magyar emigráció kérdésköréhez adalékok, stb.

D) Várható terjedelem: Egyelőre nehéz megítélni, a még át nem nézett nunciaturai, államtitkársági, etc. anyagok, illetve a részletesség függvényében kb. 400 kézirat-oldal.

Sajtó alá rendezése és kiadása (2015 folyamán, MTA-forrás bevonásával) folyamatban.

Az Esterházy-részutatás alakulásáról már korábban írtam. Ugyanitt fejtettem ki, hogy az OTKA-kutatások MTA-kutatócsoporti keretbe illesztése jelentősen kitágította a tudományos munka kereteit (mely tény beszámolómról adott bírálatában a T. OTKA-Kollégium is kellően méltatott).

Ennek bizonyítéka, hogy a viterbói CESPoM kutatóközponttal (nemzetközi együttműködési partner) eredetileg 2014-re tervezett, fentebb már említett közös műhelykonferencia egy sokkal nagyobb szabású nemzetközi Workshop keretében már 2013-ban megrendezésre került. Összesen 17, olasz, német, osztrák, francia, spanyol és magyar kutató vett rajta részt. A The Papacy and the local/national churches, 15–20 cent. c. konferenciának köszönhetően Magyarország és a Szentszék elsődlegesen intézménytörténeti kapcsolataira koncentrálnak kutatásainak sikerült – számottevő kiegészítő források bevonásával – egy kurrens és átfogó nemzetközi keretbe illeszteni, méghozzá itt Budapesten.

2013. évi nemzetközi konferencia-előadásaim:

Episcopal Crisis in the Hungarian Episcopate (1639), International Workshop “The Papacy and the local churches (XVIth – XXth centuries)” BUDAPEST, 8–12 May 2013

The liturgical Cult of Hungarian Saints and the Sacred Congregation of Rites (1600-1700), Hagiographie, sainteté royale et sainteté locale. Pratiques culturelles et patronage symbolique dans l'Europe catholique de la fin du XVIe siècle au milieu du XVIIIe siècle”. Prága, Cseh Tudományos Akadémia Cseh Irodalmi Intézet, 2012. április 8–9. Szervező: Centre de Recherches Historiques, EHESS Paris

A 4., utolsó kutatási év (2014) előre eltervezett, kiemelt feladata – a már 2013-ban megvalósult nemzetközi konferencia mellett – Pázmány Péter korszakos jelentőségű római követségének és következményeinek teljes, modern szemléletű elemzése és iratainak kritikai igényű kiadása, valamint e tudományos szimpózium aktáinak előkészítése kiadásra. Miközben MTA-forrás bevonásával az impozáns tanulmánykötet már 2014-decemberében megjelent Viterbóban (vö. MTMT-feltöltésem), a Pázmány-követség feldolgozása a program egyetlen jelentősebb kudarcának tekinthető. Habár a kijelölt levéltári anyag (Biblioteca Apostolica Vaticana, Barberiniani Latini, vol. 2629; ÖStA HHStA Diplomatische Korrespondenz, Fz. 49.) feltárása megtörtént, a feldolgozásra nem került sor. Magyarázata: a témát előttünk a nemzetközi kutatás feldogozta és publikálta. Vö. Rotraud BECKER, Der Skandal um den Rombesuch Kardinal Pázmány im Spiegel der Nuntiaturreporte des Jahres 1632, in Quellen und Forschungen aus italienischen Archiven und Bibliotheken (QFIAB) 92 (2012) 381-429.

Úgy gondolom azonban, hogy a bizonyos részművek továbbvitele, „túlteljesítése” pótolja-e hiátust. E pótlásnak lesz szerves része a Történettudományok Pápai Bizottságával létesített, korábban említett munkakapcsolat keretében folytatott kutatás nyomán hamarosan megjelenő, az OTKA-programot ez esetben is természetesen feltüntető, MTA-támogatással megjelenő kötet: Katolicizmus Magyarországon a II. Vatikáni Zsinat korában. Tanulmányok és inventárium (Collectanea Studiorum et Textuum II/1). Alapját a 2013. december 9-én, MTA-támogatással rendezett, azonos című műhelykonferencia jelenti.

2014. évi Konferencia-előadások:

The National Synod of 1648 – Catholic Autonomy in Early Modern Hungary? (Péter Tusor) Előadás a *Gesellschaft für Konziliengeschichtsforschung e. V. és az Institut für Historische Theologie - Kirchengeschichte Katholisch-Theologische Fakultät, Universität Wien* által megrendezett *"Konzil und Fürst"* nemzetközi konferencián, 2014. szeptember 18–21.,

Egy szerzetes a II. Vatikáni Zsinaton. Klempa Sándor Károly O.Praem zsinati részvétele, „Szerzetesrendek a Veszprémi Egyházmegyében (Tóth Krisztina)” (Veszprémi Hittudományi Főiskola).

November 5. *A konstanzi bulla „alkalmazása”: a magyar királyi főkegyúri jog a 15–16. században* (Tusor Péter)

A Camera Apostolica és a magyar egyházi javadalmak a konciliarizmus időszakában (Fedeles Tamás) Konstanzi Zsinat 600 (Debreceni Egyetem)

A kutatómunka négy éve során szépszámban megjelent köteteket, tanulmányokat, részpublikációkat az OTKA-honlapon rögzített bibliográfia, illetve a fentebb említett OTKA-honlap és MTMT-felöltések tartalmazzák.

OTKA támogatással készült és az OTKA-témaszámot feltüntető, megjelenés előtt álló publikációk:

1. Tóth Krisztina: *Miért érdemes az esperesi koronák jegyzőkönyveivel foglalkozni? Válasz a szombathelyi egyházmegye 1936–1944-es koronáin keresztül*, Zombori István szerkesztő úr tájékoztatása szerint a Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 2013/1-2-es számában jelenik meg, vélhetően 2015-ben [s.a.]
2. Tóth Krisztina: *Egy szerzetes a II. Vatikáni Zsinaton. Klempa Sándor Károly O.Praem zsinati részvétele*, Veszprémi Egyházmegye által 2014. augusztus végén rendezett konferencia kötetébe [s.a., 2015?]
3. Tóth Krisztina: *A magyar zsinati atyák levéltári anyagának kutatása. Katolicizmus a II. Vatikáni Zsinat korában Magyarországon* (Collectanea Studiorum et Textuum I/1; szerk.: Török József–Tusor Péter–Tóth Krisztina), Budapest 2015. [s.a.]
4. Tóth Krisztina: *„Vigilate et orate semper!” Klempa Sándor beszámolója a II. Vatikáni Zsinat 3. ülészakáról*. Katolicizmus a II. Vatikáni Zsinat korában Magyarországon (Collectanea Studiorum et Textuum I/1; szerk.: Török József–Tusor Péter–Tóth Krisztina), Budapest 2015. [s.a.]
5. Tóth Krisztina: *A szombathelyi egyházmegye 1936–1944. Grósz József szombathelyi egyházkormányzása*, Collectanea Studiorum et Textuum I/2, Budapest–Róma 2015. [s.a.]
6. Tusor Péter–Tóth Krisztina (szerk.): *Az újonnan megnyitott vatikáni levéltári fondok magyar vonatkozású forrásainak áttekintő inventáriuma 1922–1939*, Collectanea Studiorum et Textuum I/3, Budapest–Róma 2015. [s.a.]

Sajtó alatt levő publikációk, melyek megjelenési éve még bizonytalan:

1. Tóth Krisztina: *Adalékok Mikes János püspök lemondásához*, a 2011. november 3-4-én Szombathelyen rendezett Mikes János emlékkonferencia tanulmánykötetében, szerk.: Bakó Balázs–Pál Ferenc [s.a.]
2. Tóth Krisztina: *Grósz József szombathelyi egyházkormányzása (1936–1944)*. A Kalocsán, 2011. október 3-án, Grósz József kalocsai érsek halálának 50. évfordulójára rendezett emlékkonferencia tanulmánykötetében. [s.a.]
3. Tóth Krisztina: *The formation of the Apostolic Administration of Trnava from the prospective of János Csernoch in the light of Vatican documents*. A 2012. május 10-én Nagyszombatban a nagyszombati érsekség és a pozsonyi Komenský Egyetem Szent Cirill és Metód Római Katolikus Hittudományi Kara által rendezett Konferencia „90 rokov Trnavskej arcidiecézy“-n tartott előadásom tanulmány változata. Megjelenése Emilia Hrabovec tájékoztatása szerint a kar folyóiratában várható: *Studia theologica* [s.a.]
4. Tóth Krisztina: *Documents of the Hungarian Council Fathers in Hungarian archives – lessons and perspectives of a teamwork*, A 2012. október 4-én Rómában a Történelemtudományok Pápai Bizottsága és a Lateráni Egyetem II. Vatikáni Zsinat tanulmányi és kutatóközpontja szervezésében megrendezett II Concilio Ecumenico Vaticano II alla luce degli archivi dei Padri Conciliari konferencián tartott előadásom tanulmány változata. [s.a.]
5. Tóth Krisztina: *Ein Bischof auf der Bühne der Öffentlichkeit. Die Stellungnahme des József Grósz in den Fragen des öffentlichen Lebens der 1930er-1940er Jahre* [elhelyezés alatt]
6. RÉTFALVI BALÁZS: *A kormányzó bizalmában? Kovács Sándor szombathelyi püspök kinevezésének háttere*. In: Püspöki kinevezések 1944-ben - Hamvas Endre, Mindszenty József, Kovács Sándor. Szerk. Zombori István – Latorcai Csaba, Szeged–Budapest, 2015. (megjelenés alatt)

A kutatásban résztvevők alapvetően azonosak voltak a kiindulási helyzettel. Eltérés mindössze annyi adódott, hogy számuk némileg bővült, elsősorban a kutatásban bevont hallgatók nevesítésével.

Befejezésül szeretném megköszönni az OTKA kulcsfontosságú támogatását, melyre kutatásaink folytatásában a jövőben is nagyon számítunk.

Budapest, 2014. január 30.

Tusor Péter
vezető kutató